

Sygn. akt III AUa 419/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 r. w Lublinie

sprawy M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 16 marca 2017 r. sygn. akt VIII U 2468/13

oddala apelację.

Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek

Sygn. akt III AUa 419/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił M. N. przyznania prawa do renty socjalnej, wobec nie stwierdzenia u niej całkowitej niezdolności do pracy.

W odwołaniu pełnomocnik M. N. domagał się zmiany decyzji i przyznania prawa do renty socjalnej na dalszy okres., tj. po dniu 31 lipca 2013r. W uzasadnieniu wskazał na brak poprawy stanu zdrowia. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 1 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. N. prawo do renty socjalnej od (...)do (...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenie.

M. N. urodziła się w dniu (...). Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 25 października 2011 roku, sygn. akt VIII U 1756/10 była uprawniona do renty socjalnej od 1 grudnia 2009 roku do 31 lipca 2013 roku . W dniu 31 lipca 2013 roku złożyła wniosek o przyznanie renty socjalnej na dalszy okres.

Lekarz Orzecznik orzeczeniem z dnia 21 sierpnia 2013 roku, po rozpoznaniu zaburzeń adaptacyjnych u osoby funkcjonującej intelektualnie na poziomie inteligencji niższej niż przeciętna, łagodnych zaburzeń procesów poznawczych, astygmatyzmu krótkowzrocznego obu oczu stwierdził, że M. N. jest nadal całkowicie niezdolna do pracy do 31 października 2014 roku.

Komisja Lekarska ZUS, ponownie badając wnioskodawczynię w dniu 19 września 2013 roku dokonała analogicznego rozpoznania jak Lekarz Orzecznik jednak uznała, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy.

W tych okolicznościach organ rentowy wydał w dniu 27 września 2013 roku zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję.

W opinii z dnia 27 stycznia 2014 roku biegli sądowi lekarze: okulista H. R., psychiatra E. L., psycholog B. B., rozpoznali u wnioskodawczyni: zespół psychoorganiczny u osoby funkcjonującej poznawczo na pograniczu normy i lekkiego upośledzenia umysłowego, astygmatyzm mieszany obu oczu, zmiany zwyrodnieniowe krótkowzroczne siatkówki obu oczu . Stwierdzili, że jest częściowo niezdolna do pracy od(...)do(...). W uzasadnieniu wskazali, że stan narządu wzroku wnioskodawczyni przy aktualnej ostrości wzroku do bliży po korekcji nie daje podstaw do uznania całkowitej niezdolności do pracy. Wymaga jedynie noszenia szkieł korekcyjnych na stałe i okresowej kontroli okulistycznej. Biegli zaznaczyli, że podczas badania obserwowali u ubezpieczonej postawę agrawacyjną wobec swoich trudności. Zdaniem biegłych w stanie zdrowia ubezpieczonej nastąpiła istotna poprawa w zakresie jej funkcjonowania społecznego. Nie wymaga intensywnego leczenia farmakologicznego ani hospitalizacji. Uznali, że jej aktualny stan zdrowia psychicznego nie stanowi podstawy do uznania jej za osobą całkowicie niezdolną do pracy od dnia (...).

W opinii z dnia 27 maja 2014 roku biegli sądowi neurolog T. H. i medycyny pracy K. Z. rozpoznali u wnioskodawczyni: zespół psychoorganiczny u osoby funkcjonującej poznawczo na pograniczu normy i lekkiego upośledzenia umysłowego, astygmatyzm mieszany krótkowzroczny obu oczu, zmiany zwyrodnieniowe krótkowzroczne siatkówki obu oczu i uznali, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy od(...). W uzasadnieniu biegli podali, że wnioskodawczyni może wykonywać proste prace fizyczne z wykorzystaniem zachowanych funkcji oraz przy istnieniu stwierdzonych deficytów psychologicznych. W związku z faktem, iż ukończyła liceum o profilu pracownik gospodarczy, może podjąć zatrudnienie w tym charakterze z dokładnie określonym zakresem obowiązków, wykonywanych pod kontrolą osoby sprawującej opiekę nad pracownikami. Przyjęli, iż zakres obowiązków na takich stanowiskach jest stały, obejmuje wykonywanie prostych, powtarzalnych czynności ręcznych, nie ma konieczności wykonywania skomplikowanych zadań. Analogicznie ich zdaniem ubezpieczona mogłaby wykonywać obowiązki osoby sprzątającej, polegające na wykonywaniu prostych, nieskomplikowanych czynności ręcznych np. w pomieszczeniach biurowych. W opinii biegłych mogłaby ona podjąć również pracę w zakładach produkcyjnych zatrudniających osoby niepełnosprawne, np., zakładach przemysłu spożywczego. Wnioskodawczyni mogłaby wykonywać prace ręczne związane z montażem np. składanie długopisów, montaż prostych wyrobów z tworzyw sztucznych (składających się z niewielu elementów). W związku z powyższym stwierdzili, że stan psychiczny oraz stwierdzone deficyty neuropsychologiczne M. N. nie sprowadzają całkowitej niezdolności do pracy.

W opinii z dnia 11 marca 2015 roku biegli z zakresu neurologii B. A., psychiatrii M. D. i psychologii W. B. po rozpoznaniu u wnioskodawczynie: cech organicznego zaburzenia osobowości tzw. zespołu czołowego, łagodnego zaburzenia poznawczego, obniżenia sprawności intelektualnej do poziomu niższego od przeciętnego, bólów głowy bez istotnych powikłań neurologicznych uznali wnioskodawczynię za trwale częściowo niezdolną do pracy. W uzasadnieniu podali, że w aktualnym badaniu neurologicznym brak istotnych odchyłeń od normy. Wnioskodawczynie prezentowała logiczny kontakt, prawidłową orientację auto i allopsychiczną. Nie stwierdzili niedowładów, obecności istotnych objawów ubytkowych ani objawów korzeniowych, zespołu piramidowego i istotnych cech ogniskowego uszkodzenia (...). Wskazali, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami ze względu na stan neurologiczny. Aktualnie w badaniu sądowo - psychologicznym nie stwierdzili u ubezpieczonej cech upośledzenia umysłowego, zaś jej sprawność intelektualna pozostawała na poziomie niższym od przeciętnego, diagnozowano również cechy tzw. zespołu czołowego oraz łagodne zaburzenia poznawcze. Podczas badania sądowo - psychiatrycznego zdiagnozowali cechy organicznych zaburzeń osobowości - tzw. zespołu czołowego, łagodne zaburzenia poznawcze oraz niższą od przeciętnej sprawność intelektualną, które w sposób znaczący ograniczają możliwość pracy i zatrudnienia, sprowadzając trwałą, istniejącą od dzieciństwa częściową niezdolność do pracy ze względu na stan psychiczny; nie sprowadzają jednakże całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu.

W ustnej opinii uzupełniającej z dnia 7 sierpnia 2015 roku biegły psychiatra M. D. stwierdził, że badania wskazują na poprawę stanu zdrowia wnioskodawczynie. Zaznaczył, że leki które bierze wnioskodawczynie są wskazane, poprawiają funkcje poznawcze i metabolizm mózgu i nie upośledzają funkcjonowania zawodowego, mogą tylko spowalniać refleks, nie są wskazane przy zawodzie kierowcy i pracy przy maszynach w ruchu. Stwierdził, że wnioskodawczynie jest zdolna do pracy w granicach jej możliwości tj. prostych prac fizycznych pod nadzorem. W ustnej opinii uzupełniającej z dnia 4 grudnia 2015 roku biegła psycholog B. B. wskazała, że wnioskodawczynie jest częściowo niezdolna do pracy a biegła psycholog W. B. wskazała że o tym, czy opiniowana jest częściowo niezdolna do pracy decyduje psychiatra. W opinii uzupełniającej z dnia 18 grudnia 2015 roku biegłe z zakresy psychiatrii E. L. i psychologii B. B. podtrzymały opinię główną.

W opinii z dnia 19 kwietnia 2016 roku biegły psychiatra J. U. rozpoznał u wnioskodawczynie: cechy organicznych zaburzeń osobowości i zachowania, łagodne zaburzenia funkcji poznawczych, brak upośledzenia umysłowego i uznał ją za osobę częściową niezdolną do pracy. W uzasadnieniu wskazał, że codziennym życiu wnioskodawczynie funkcjonuje prawidłowo. Sama jest w stanie zadbać o siebie i swoje otoczenie. Od 2012 roku leczy się psychiatrycznie w PZP z powodu łagodnie przebiegających u niej stanów nadmiernego napięcia emocjonalnego, podenerwowania oraz osłabienia pamięci. Nigdy nie była z tego powodu kierowana na psychiatryczną kurację szpitalną. Choć dalej wymaga stosowania leków łagodzących jej dolegliwości i kontroli specjalistycznej, to z przyczyn naruszenia sprawności organizmu nie była w przeszłości i nie jest obecnie całkowicie niezdolna do pracy.

W opinii z dnia 19 września 2016 roku biegła z zakresu medycyny pracy L. M. rozpoznała u wnioskodawczynie: zespół psychoorganiczny na pograniczu lekkiego upośledzenia umysłowego, astygmatyzm obu oczu, zmiany zwyrodnieniowe, krótkowzroczność siatkówki obu oczu, utrwalony zespół czołowy i uznała, że wnioskodawczynie jest całkowicie niezdolna do pracy od (...)do (...). W uzasadnieniu podała, że uprzednio sporządzone opinie biegłych z zakresu neurologii i psychiatrii nie określają możliwości podjęcia pracy. Zdaniem biegłej wnioskodawczynie nie jest zdolna do podjęcia pracy nawet w warunkach pracy chronionej, ponieważ trudno sobie wyobrazić zatrudnienia dodatkowego pracownika, który byłby opiekunem wnioskodawczynie na danym stanowisku.

W opinii z dnia 20 grudnia 2016 roku biegła z zakresu medycyny pracy A. S. rozpoznała u wnioskodawczynie: cechy organicznego organicznych zaburzeń osobowości i zachowania, łagodne zaburzenia funkcji poznawczych, astygmatyzm mieszany obu oczu, zmiany zwyrodnieniowe obu oczu i stwierdziła, że wnioskodawczynie była całkowicie niezdolna do pracy po 31 lipca 2013 roku, a niezdolność ta będzie trwała do dnia (...). W uzasadnieniu podała, że biegli z zakresu psychiatrii i psychologii w swoich opiniach dowodzą poprawy stanu zdrowia i poprawy funkcjonowania wnioskodawczynie w stosunku do okresu, kiedy była ona uznana za całkowicie niezdolną do pracy.

Wyniki przeprowadzonych badań i konsultacji mogą wskazywać na poprawę funkcjonowania wnioskodawczynie w wielu obszarach, ale zdaniem biegłej z zakresu medycyny pracy nie jest ona obecnie w stanie samodzielnie wykonywać żadnej pracy. Wymaga przy prostych nawet czynnościach uwagi i nadzoru innych osób. Ponadto ma negatywne nastawienie do podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia. Zdaniem biegłej wskazane jest objęcie wnioskodawczynie i jej rodziny opieką psychologa lub psychologa pracy i wypracowanie właściwego nastawienia do pracy także przy zaangażowaniu rodziny, tak by w najbliższej przyszłości wnioskodawczynie sama chciała podjąć prace dostosowaną do jej możliwości. Fakt że obecnie uczestniczy w (...) jest dobrą prognozą na przyszłość i daje możliwości rozwoju wnioskodawczynie (k. 173-174 a.s.).

Sąd podzielił w całości opinie biegłych sądowych z zakresu medycyny pracy: z dnia 20 grudnia 2016 roku A. S. i z dnia 19 września 2016 roku L. M.. Zostały wydane po przeprowadzeniu badań skarżącej i zapoznaniu się z dotyczącą jej osoby dokumentacją lekarską, w tym ze złożoną w toku postępowania sądowego. Opinie są rzetelne i wyczerpujące. Mają charakter całościowy, zawierają analizę chorób występujących u M. N. oraz określenie ich wpływu na jej zdolność do pracy. Wnioski z nich płynące są jasne i poparte przekonującą argumentacją. Biegli dokładnie przeanalizowali dostępną dokumentację leczenia skarżącej, odebrali od niej szczegółowy wywiad oraz poczynili na tej podstawie odpowiednie wnioski. Z opinii wynika, że aktualny stan zdrowia wnioskodawczynie wynikający głównie ze schorzeń psychiatrycznych sprowadza na nią całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej. Z ocenie biegłych wnioskodawczynie nie jest zdolna nawet do wykonywania prac w warunkach pracy chronionej. Sąd uznał, że powyższe opinie są kompletne, jasne i należyte uzasadnione, a tym samym przedstawiają wystarczające wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu.

Sąd miał na uwadze, że w sprawie opinie sporządzali również inni biegli sądowi : okulista H. R., psychiatra dr E. L., psycholog B. B. – opinie główną dnia 27 stycznia 2014 roku oraz opinie uzupełniające z dnia 4 grudnia 2015 roku i dnia 18 grudnia 2015 roku, neurolog T. H. i specjalista medycyny pracy K. Z.- opinie z dnia 27 maja 2014 roku, neurolog B. A., psychiatra M. D. i psycholog W. B. –opinię główną z dnia 11 marca 2015 roku i uzupełniające z dnia 7 sierpnia 2015 roku i dnia 4 grudnia 2015 roku , biegły psychiatra J. U. –opinię z dnia 19 kwietnia 2016 roku. Sąd nie uwzględnił jednak powyżej wskazanych opinii biegłych sądowych. Biegli ci podnosili, że wnioskodawczynie może wykonywać prace w warunkach chronionych i dlatego nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Nie rozważali przy tym możliwości wykonywania przez skarżącą pracy w warunkach innych niż chronione przy uwzględnieniu jej faktycznej sprawności w komunikacji i funkcjonowaniu w społeczeństwie. Sąd podkreślił jednak, że możliwość uznania całkowitej niezdolności do pracy jest wykluczona przy zachowaniu choćby ograniczonej zdolności, ale w normalnych warunkach, tj. na tzw. ogólnym rynku pracy. Takie stanowisko znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 22 grudnia 2015 roku, sprawie III AUa 313/15 (LEX nr 1956773) i wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 roku wydanym w sprawie II UKN 134/00 (opubl. OSNP 2002 r., Nr 15, poz. 369), w których Sądy te stwierdziły, iż przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia, ale w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu. W związku z powyższym, Sąd był uprawniony do nie podzielenia opinii biegłych, w których nie uwzględniono w ocenie stanu zdrowia ubezpieczonej jej zdolności do pracy na ogólnym rynku pracy. Decydujące znacznie sprawie zaś miały opinie biegłych lekarzy medycyny pracy.

Zdaniem Sądu Okręgowego wobec jednoznacznej treści opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny pracy: A. S. i L. M. nie było potrzeby prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Okoliczność, że wnioskodawczynie jest nadal całkowicie niezdolna do pracy - mająca kluczowe znaczenie dla oceny zasadności roszczenia skarżącej - została wyjaśniona w sposób niebudzący wątpliwości.

Sąd uznał, że odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 982, ze zmianami) zawartą w art. 4 renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Na podstawie art. 101 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 roku, poz. 887) prawo do świadczeń ustaje, gdy ustanie którykolwiek z warunków wymaganych do ustalenia tego prawa. Zgodnie z przepisem art. 107 cytowanej ustawy prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Obydwa powołane wyżej przepisy znajdują zastosowanie przy orzekaniu w sprawach dotyczących prawa do renty socjalnej na mocy odesłania zawartego w art. 15 ustawy o rencie socjalnej.

Sporządzona w toku postępowania opinie biegłych lekarzy z zakresu medycyny pracy L. M. i A. S. nie wskazują na poprawę stanu zdrowia wnioskodawczynie i podkreślają istnienie takiego stopnia naruszenia sprawności jej organizmu, który powoduje dalszą całkowitą niezdolność do pracy po 31 lipca 2013 roku wynikającą ze schorzeń powstałych przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie dalszej nauki do 25 roku życia. Biegłe wskazały ponadto, że niezdolność ta będzie trwała do(...).

Z tego też względu zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja jest nieprawidłowa i podlega zmianie poprzez przyznanie wnioskodawczynie prawa do renty socjalnej od dnia(...)do dnia (...).

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

Od tego wyroku apelację złożył organ rentowy zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 ust 1 w zw. z art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 27. 06. 2003 roku o rencie socjalnej (Dz.U. z 2013 roku poz. 982 z późn. zm.) w zw. z art. 12 ust 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. DZ. U. z 2016, poz. 887 ze zm.) poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej osobie która zdaniem organu rentowego nie jest całkowicie niezdolna do pracy,

- naruszenie prawa procesowego, tj. art.233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów, a także niedostateczne wyjaśnienie okoliczności sprawy,

Skarżący wnosił o zmianę wyroku poprzez oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył.

Apelacja nie jest zasadna. Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne, nie ma potrzeby ich powtarzania.

Z prawidłowych ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy, wynika, że wnioskodawczynie spełnia w dalszym ciągu warunki do prawa do renty socjalnej. Z podzielonych przez Sąd opinii biegłych sądowych lekarzy medycyny pracy wynika, że przy ocenie stanu zdrowia wnioskodawczynie

i uznaniu, że stwierdzone u niej schorzenia naruszają nadal funkcjonowanie organizmu w stopniu sprowadzającym całkowitą niezdolność do pracy, biegli oparli się na dokumentacji medycznej z dotychczasowego leczenia, wynikach badania oraz przeanalizowali aktualne wyniki badań. Sąd Okręgowy, dokonując oceny prawidłowości wydanych opinii uznał ją za miarodajny dowód, a stanowisko należycie uzasadnił, wbrew zarzutom apelacji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów określonych w przepisie art.233 § 1 KPC. Biegli w sposób stanowczy i pewny wypowiedzieli się co do stanu zdrowia wnioskodawczynie i ograniczeniu zdolności do pracy. Ocena wartości opinii przez Sąd w świetle dokładnego uzasadnienia opinii nie budzi wątpliwości.

Zarzuty organu rentowego podnoszone w apelacji są polemiką z opinią biegłego – fakt niezgadzenia się z wnioskami opinii nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że wyrok został wydany z naruszeniem prawa. W tej sytuacji brak jest podstaw do kwestionowania zasadności stanowiska Sądu Okręgowego w przedmiocie oceny mocy dowodowej opinii biegłych specjalistów.

Sąd Okręgowy należycie uzasadnił, motywy jakimi kierował się nie dzieląc opinii tych biegłych, którzy nie stwierdzali u wnioskodawczyni całkowitej niezdolności do pracy. Biegli ci podnosili, że wnioskodawczyni może wykonywać prace w warunkach chronionych i dlatego nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Nie rozważali przy tym możliwości wykonywania przez skarżącą pracy w warunkach innych niż chronione przy uwzględnieniu jej faktycznej sprawności w komunikacji i funkcjonowaniu w społeczeństwie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dokonując analizy pojęcia „całkowita niezdolność do pracy” należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym niezdolność do jakiegokolwiek pracy), jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarobkowania, tj. wykonywania jakiegokolwiek pracy). Osobą całkowicie niezdolną do pracy jest więc osoba, która spełniła obydwa te kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem zarówno biologicznym, jak i ekonomicznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2008 r. I UK 264/07 M.P.Pr. 2008/10/548, wyrok SN z dnia 9 marca 2006 r. II UK 98/05 OSNP 2007/5-6/77).

Możliwość uznania całkowitej niezdolności do pracy jest wykluczona przy zachowaniu choćby ograniczonej zdolności, ale w normalnych warunkach, tj. na tzw. ogólnym rynku pracy. Takie stanowisko znajduje potwierdzenie w powołanym przez Sąd I instancji wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 roku wydanym w sprawie II UKN 134/00 (opubl. OSNP 2002 r., Nr 15, poz. 369), w którym Sąd ten stwierdził, iż przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia ale w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu. Natomiast wyjaśnienie treści pojęcia „pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji” wymaga uwzględnienia zarówno kwalifikacji formalnych (zakresu i rodzaju przygotowania zawodowego udokumentowanego świadectwami, dyplomami, zaświadczeniami), jak i kwalifikacji rzeczywistych, czyli wiedzy i umiejętności faktycznych, wynikających ze zdobytego doświadczenia zawodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2012 r., I UK 279/11, LEX nr 1165283).

Mieć należy na względzie, że ustalenie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy nie oznacza wykluczenia ubezpieczonej z wszelkich form aktywności zawodowej. Zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego. Zgodnie z brzmieniem art. 12 ust. 1

i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. DZ. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) - niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Z uzasadnienia podzielonych przez sąd I instancji opinii wynika jednoznacznie, że wzięli pod uwagę wszystkie kryteria uwzględniane przy ocenie stopnia i niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy.

Skoro biegli uznali wnioskodawczynię za nadal całkowicie niezdolną do pracy, to prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił prawo do renty socjalnej, na okres wskazany w opinii biegłych.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.